

Møre og Romsdal fylke

Strategisk tenking og samarbeid for utvikling av bibliotek i vidaregåande skole

Bibliotekmøte 21.10.2009

Ellen Kristin Molvær

Møre og Romsdal fylkesbibliotek

Møre og Romsdal fylke

Ei historie frå Møre og Romsdal

- Eit fylke med i alt 36 kommunar
- Svært fragmentert skolestruktur for vgs
- Store strukturendringar i løpet av siste 20 år
- 46 vgs i 1992,- elevtal frå 15 til 700
- 25 vgs i 2009:- elevtal frå 50 til 1100
- Skolestrukturen mykje prega av politikk og næringsinteresser

Møre og Romsdal fylke

Skolebibliotektilboda rundt 1990

- Berre eit fåtal skolar hadde bibliotekteneste
- Store utfordringar på alle område
- Fylkesbiblioteket brukte bibliotekstatistikken
- Utfordra stadig skolemyndigheitene i fylket
- Liten forståing for bibliotek i rektorkollegiet

Møre og Romsdal fylke

Første planarbeid i 1992

- Eit "forsiktig" mandat om å vurdere ressursar, behov og orientere seg om den teknologiske utviklinga...
- Grundig kartlegging skole for skole
- Konkret utviklingsplan fram mot år 2000:
 - Styrking av bibliotekarstillingar i 3 fasar
 - Opprusting av boksamlingane
 - EDB-utbygging (sentralt innkjøp mv)
 - Satsing på biblioteklokale
- **Vedtatt av utdanningsutvalet**

Møre og Romsdal fylke

Fylkesdelplan for bibliotek i Møre og Romsdal 1997-2000

- Omfatta alle bibliotekkategoriene i fylket
- Visjonar og mål
- Strategiske tiltak og økonomi
- **Skolebiblioteka i vgs i planen:**
 - Mål: Fagutdanna stillingar i alle vgs
 - 3 nye stillingar pr år
 - Revisjon av utviklingsplanen frå 1992

Møre og Romsdal fylke

Kva skjedde etter planen frå 1992?

- Altfor lite!
- Behov for ein revisjon med nye strategiar
- **Nytt arbeid sett i gang i 1999**
- Revidert plan for bibliotektenesta i vgs 2000-2003
- Planen knytte bibliotektenestene til skolen sine pedagogiske mål
- Definererte ansvar sentralt og lokalt

Møre og Romsdal fylke

Og då gjekk vel alt greit?

- Ein viss "framgang" her og der...
- Ingen planmessig gjennomføring av strategiane
- Slutt på sentralt ansvar for nye stillingar
- Aukande forståing hjå ein del skoleleiarar
- **Viktigaste suksessfaktor: Dedikert kontaktperson for skolebibliotek i utdanningsavdelinga!**

Møre og Romsdal fylke

2006: Behov for eit nytt grep

- Tilstanden framleis altfor dårleg
- Vurderte nytt planarbeid som uaktuelt
- Valgte to særskilte satsingsområde med håp om synergieffektar:
- **Kompetanseheving gjennom kurs i skolebibliotekutvikling**
- **Løfte skolebiblioteka gjennom satsing på bibliotekatalogane**

Møre og Romsdal fylke

Kurs i skolebibliotekutvikling

- 15 skolar deltok
- Krav om deltaking frå personale utanom bibliotekansvarlege frå kvar skole
- Rektor skulle stille på første samling
- 5 samlingar,- kvart skolebibliotek jobba fram eit bibliotekutviklingsprosjekt gjennom kursperioden
- **Effekt:**
 - Auka forståing for skolebibliotek i dei deltakande skolane
 - Styrka kompetanse hjå deltakarane

Møre og Romsdal fylke

Behov for samordna IKT-strategi

- Svært varierende kvalitet på bibliotekatalogane
- Nokre skolebibliotek hadde framleis kortkatalog
- Berre eit fåtal skolar nytta automatisert utlån
- Ingen skolebibliotek hadde katalog søkbar på nett
- Alle gjorde det same arbeidet lokalt
- Kvart bibliotek hadde lokal systemavtale

Møre og Romsdal fylke

Utdanningsavdelinga tok ansvar

- Fylkesbiblioteket la fram oppdatert tilstandsrapport
- Forslag om fellesdrifta Mikromarc-katalog
- Fylket krevde felles anbodsrunde
- Arbeidet med kravspesifikasjonane involverte ei breitt samansett gruppe
- 4 leverandørar kom med tilbod
- Biblioteksystemer A/S vann anbodet med Bibliofil

Møre og Romsdal fylke

Ein viktig utviklingsprosess

- Katalogane konvertert (2 fasar)
- Separate katalogar i staden for ein felles
- Felles samsøk + eigen dugnadsbase av eit representativt utval skolar
- Felles sentral drifting (IT-seksjonen i fylket)
- Felles lånekort tatt i bruk i alle skolebiblioteka
- Kursing og produktutvikling undervegs

Møre og Romsdal fylke

Konkrete effektar av satsinga

- Alle skolebiblioteka fekk ei felles plattform
- Opprydding i katalogane gjennom konverteringa
- Stor grad av gjenbruk av katalogdata
- Kurs og opplæring auka kompetansen generelt
- Eit "kjempeløft" for dei dårlegaste biblioteka
- Satsinga skapte eit fellesskap mellom dei bibliotektilsette i skolane

Møre og Romsdal fylke

Konsekvensar for skoleeigar:

- Utdanningsavdelinga tok investeringskostnadane
- IT-seksjonen står for det driftsmessige
- Storleiken på satsinga ga **prestisje**, og auka også forståing for andre behov:
 - at bibliotektilsette treng kurs og opplæring
 - at skolebiblioteka treng generell styrking
 - at skolebiblioteka må profilerast betre
 - at skolebibliotek er eit tema som har sin naturlege plass i all skoleutvikling og planlegging

Møre og Romsdal fylke

Og mykje skjedde:

- Kurs om samlingsutvikling
- Kurs om brukaropplæring
- Kurs for å lage nettsider for skolebiblioteka
- Løyving på 1 mill til styrking av samlingane i 2008 og signal om det same for 2009(?)
- Samarbeidsavtale mellom fylkesbiblioteket og utdanningsavdelinga
- Skolebibliotek er jamnleg tema på rektormøte

Møre og Romsdal fylke

Fylkesbiblioteket si rolle

- Lovfesta rådgiving og rettleiing
- Strategisk pådrivar i høve utviklingsarbeid på fylkesplan
- Sentralt kontaktledd og ansvar for ei rekke satsingar
- Arrangerer årlege samlingar for bibliotektilsette i vgs i samarbeid med utdanningsavdelinga
- Systemansvar for Bibliofil i vgs-biblioteka (økonomisk kompensert med ½ stilling)

Møre og Romsdal fylke

Enda finst det utfordringar:

- Ressurs-tilgang lokalt i skolane
- Større forståing i skoleleiing og utdanningsavdeling
- Lærebokutlånet
- Lokal profilering av skolebiblioteka
- Gode alternative bibliotekmodellar for dei minste skolane

Møre og Romsdal fylke

Kan vi overføre lærdomen til andre bibliotekområde?

- Generelt store utfordringar i biblioteka i fylket
- Lite vilje til fleire fylkesdelplanar i Møre og Romsdal
- Må finne andre strategiske grep for samordning
- Fylkesplan 2009-2012; - ein mulegheit
- Ambisiøst og ope resultatmål for biblioteka.
- Hovudsatsingar i handlingsprogram 2009/2010:
 - Regionalt samsøk
 - Felles grafisk profil
 - Kompetanseoppbygging i biblioteka

Møre og Romsdal fylke

Samordning og partnerskap

- Satsing på kompetanse gjennom planmessig kursing og opplæring
- Strategisk opprusting av folkebiblioteka gjennom satsinga på regionalt samsøk
- Systematisk arbeid med ulike kategoriar bibliotek for å få alle opp på eit akseptabelt nivå
- Metodikken tar element frå satsinga på vgs
- Møre og Romsdal fylke deltar sterkt i finansieringa med øyremerkte midlar frå fylkesplanen
- Folkebiblioteka deltar med både økonomi og arbeidsinnsats

Møre og Romsdal fylke

Vegen vidare...

- Det ambisiøse målet i fylkesplanen utfordrar
- Store synergieffektar av satsinga på samsøk
- Tett oppfølging av kommunane
- Også fokus på signala i bibliotekmeldinga
- Behovet om ein samordna strategi for heile bibliotekområdeter på nytt aktuelt
- Synleg satsing gir biblioteksektoren "goodwill"
- **Vi ser gjennom fylkesplanarbeidet ei ny mulegheit for satsing på bibliotek**

